

Investeringsriktlinjer

Fastställd av styrelsen 2024-12-05
Gäller från 2025-01-01

Bolag	VFF Pension Tjänstepensionsförening
Org.nr.	816400 - 4056
Dokumentansvarig	VD
Utfärdare	Kapitalförvaltningschef
Datum	2024-11-22
Info.klass	Intern

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	4
1.1	Bakgrund och syfte med investeringsriktlinjerna	4
1.2	Uppdatering av investeringsriktlinjerna.....	4
2	MÅL OCH STRATEGI FÖR KAPITALFÖRVALTNINGEN.....	5
3	RISKAPTIT OCH RISKOLERANSNIVÅER	5
3.1	Beskrivning av riskaptit och risktoleranser	5
4	ROLLER & ANSVAR.....	6
4.1	Styrelsen.....	6
4.2	Arbetsutskottet (AU).....	6
4.3	Verkställande direktör (VD).....	7
4.4	Kapitalförvaltningschef	7
5	INVESTERINGSFÖRESKRIFTER	8
5.1	Förvaltningsformer.....	8
5.1.1	Intern förvaltning.....	8
5.1.2	Extern förvaltning	8
5.2	Ansvarsfulla och hållbara investeringar	8
5.2.1	Uppföljning och hantering.....	9
5.3	Långsiktig strategisk allokering	9
5.3.1	Pensionsåtagandenas art och löptid	9
5.3.2	Tillåtna tillgångsslag.....	9
5.3.3	Långsiktig strategisk normalportfölj.....	10
5.4	Jämförelseindex för den strategiska normalportföljen	11
5.5	Begränsningar per tillgångsslag.....	11
5.5.1	Räntebärande värdepapper och relaterade instrument	12
5.5.1.1	<i>Begränsningar per emittent eller grupp av emitenter</i>	<i>12</i>
5.5.2	Aktier och aktierelaterade instrument.....	12
5.5.2.1	<i>Begränsningar för aktieportföljen</i>	<i>13</i>
5.5.3	Alternativa investeringar	13
5.6	Övriga begränsningar	14
5.6.1	Motparter	14
5.6.2	Förvar.....	14
5.6.3	Belåning	15
5.7	Riskhantering.....	15
5.7.1	Riskkramverk	15
5.7.2	Riskhanteringsprocess.....	15
5.7.3	Riskidentifiering.....	15
5.7.4	Mäta/värdera.....	16
5.7.5	Hantera	17
5.7.6	Uppföljning.....	17
5.7.7	Rapportera.....	17
5.7.8	Definition av risk i kapitalförvaltningen.....	17
5.7.9	Ansvar	17

5.7.10	Hantering av risker inom kapitalförvaltningen.....	17
5.7.11	Ränterisk.....	18
5.7.12	Aktiekursrisk.....	19
5.7.13	Valutarisk.....	20
5.7.14	Ränteskillnadsrisk.....	20
5.7.15	Likviditetsrisk.....	20
5.7.16	Koncentrationsrisk.....	21
5.7.17	Derivatinstrument.....	21
5.7.18	Oberoende riskkontroll.....	21
6	RAPPORTERING & UPPFÖLJNING.....	22
6.1	Rapportering.....	22
6.1.1	Rapporteringens syfte.....	22
6.1.2	Onormala händelser och avvikelser från investeringsriktlinjerna.....	22
6.1.3	Månadsrapportering.....	22
6.1.4	Kvartal- och årsrapportering.....	23
6.1.5	Övrig rapportering.....	23
7	Offentliggörande av investeringsriktlinjerna.....	23

1 INLEDNING

1.1 Bakgrund och syfte med investeringsriktlinjerna

Dessa investeringsriktlinjer har upprättats för att beskriva de regler som gäller för placering av VFF Pension Tjänstepensionsförenings (VFF Pension eller föreningen) tillgångar. Ytterst styrs förvaltningen av att tillgångarna ska investeras i överensstämmelse med bestämmelserna i lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag (TPL). Placeringar ska också ske i enlighet med den så kallade aktsamhetsprincipen. Det betyder att tillgångarna ska investeras på det sätt som på både kort och lång sikt bäst gagnar VFF Pensions medlemmars intressen och att de inte utsätts för alltför stora risker.

Investeringsriktlinjerna utgör styrinstrument för VFF Pensions kapitalförvaltningsverksamhet. Riktlinjerna ska bl a:

- Fastställa mål och strategi för kapitalförvaltningen.
- Fastställa den strategiska fördelningen mellan olika tillgångar i förhållande till pensionsåtagandenas art och löptid.
- Precisera strategiska beslut och utgöra riktlinjer kring den långsiktiga förvaltningsinriktningen.
- Fastställa riskaptit och risktoleranser för kapitalförvaltningen inklusive risklimiter för respektive tillgångsslag.
- Innehålla uppgifter om vilka metoder som används för att mäta investeringsrisker.
- Tydliggöra roller och ansvarsfördelning mellan styrelse, arbetsutskott (AU), verkställande direktör, kapitalförvaltningschef och anlitate externa förvaltare.
- Fastställa riktlinjer för hur hänsyn ska tas till miljöfaktorer, sociala faktorer och företagsstyrningsfaktorer i investeringsverksamheten.
- Beskriva VFF Pensions processer för riskhantering.
- Fungera som vägledning i det dagliga arbetet för ansvariga personer inom VFF Pension och för externa förvaltare.

1.2 Uppdatering av investeringsriktlinjerna

Investeringsriktlinjerna ska löpande hållas uppdaterade med hänsyn till aktuella förhållanden inom VFF Pension samt med beaktande av utvecklingen på de finansiella marknaderna.

Investeringsriktlinjerna ska årligen ses över och vid uppdatering fastställas av styrelsen.

2 MÅL OCH STRATEGI FÖR KAPITALFÖRVALTNINGEN

Stabil, ansvarsfull och hållbar återbäring är ett av de prioriterade verksamhetsmål som VFF Pensions styrelse lagt fast i föreningens verksamhetsstrategi. För att säkerställa verksamhetsmålet har styrelsen beslutat att de övergripande målen för kapitalförvaltningen är att,

1. se till att tillgångarnas värde alltid täcker pensionsåtagandena, både på lång och kort sikt. Detta mäts huvudsakligen med hjälp av måtten solvens och RKK som båda alltid ska vara >1.
2. sträva efter att ha en ansvarsfull och hållbar portfölj som lever upp till de regelverksmässiga kraven för en artikel 8-produkt enligt disclosureförordningen.
3. se till att kunna erbjuda en avkastning som över tid motsvarar de kollektivavtalade förvalsalternativen för ITP och SAF-LO. Detta mäts huvudsakligen genom att jämföra föreningens genomsnittliga avkastning på totalportföljen för 1, 3 och 5 år.

För att kunna uppnå ovan mål har styrelsen beslutat att kapitalförvaltningens strategi ska bygga på

- att maximera strategisk allokering till högavkastande tillgångsslag utifrån beslutad långsiktig riskaptit samt att över- och undervikta faktisk allokering till dessa tillgångsslag löpande utifrån beslutat ramverk för kortsiktig riskaptit.
- säkerställa en fortsatt väldiversifierad portfölj.
- enbart arbeta med externa fondförvaltare med gott renommé inom integrering av hållbarhet i investeringsprocessen samt enbart välja de investeringsprodukter som väntas leva upp till föreningens hållbarhetsmål.

Vidare är målsättningen även att avkastningen för förvaltningen totalt samt för dess olika delportföljer ska motsvara avkastningen för respektive jämförbara index där detta är relevant och mätbart. Detta förväntas uppnås genom en professionell hantering av investeringsriskerna i den löpande förvaltningen, innebärande i första hand en god diversifiering inom och mellan tillgångsslag och marknader samt genom att företrädesvis välja fondlösningar/produkter med låga avgifter.

3 RISKAPTIT OCH RISKTOLERANSNIVÅER

3.1 Beskrivning av riskaptit och risktoleranser

Riskaptit är den risk som man är beredd och ta i kapitalförvaltningen. VFF Pensions långsiktiga riskaptit återspeglas i vald långsiktig strategisk normalportfölj. Riskaptiten i kapitalförvaltningen styrs ytterst av beslutade risktoleransnivåer för den s.k. Riskkapitalkvoten (RKK) som definieras som kapitalbasen genom det riskkänsliga kapitalkravet. Det betyder att risknivån i totalportföljen inte ska vara högre än det som anges i TPL, vilket innebär att storleken på kapitalbasen ska minst uppgå till det riskkänsliga kapitalkravet plus en marginal. Storleken på det riskkänsliga kapitalkravet motsvarar det som krävs för att tjänstepensionsföretaget med 97 procents sannolikhet ska ha tillgångar under

kommande tolv månader som täcker värdet av pensionsåtagandena gentemot de försäkrade (skyddsnivå).

Styrelsen har beslutat att riskaptit för riskkapitalkvoten är en RKK >1,8. Riskaptiten för RKK är satt utifrån att sannolikheten för en RKK lägre än 1 ska vara cirka 5% eller lägre på kort sikt och lång sikt.

Styrelsen har beslutat nedan risktoleransnivåer för riskkapitalkvoten och åtgärder som ska vidtas om avvikelser från risktoleransnivåerna uppstår.

Risktoleransnivåer	Riskkapitalkvot	Åtgärd
Risktoleransnivå 1	$\leq 1,5$	AU ska informeras och sammankallas.
Risktoleransnivå 2	$\leq 1,15$	Styrelsen informeras.
Kritisk nivå	$\leq 1,0$	Styrelsen ska sammankallas.

Vid en riskkapitalkvot lägre än 1 ska Finansinspektionen informeras och åtgärdsplan ska tas fram enligt TPL 15 kap 5-7§§.

4 ROLLER & ANSVAR

4.1 Styrelsen

Styrelsen är ytterst ansvarig för kapitalförvaltningen och investeringsriskerna. Det är styrelsens ansvar att:

- Fastställa föreningens riskaptit och risktoleransnivåer.
- Fastställa investeringsriktlinjer och besluta om eventuella avvikelser från dessa.
- Fastställa strategisk allokering och limiter, inklusive att fastställa principer och tillvägagångsätt för avvikelser från strategiska normal vikter inom definierade limiter
- Besluta om förvärv eller avyttring av fast egendom.
- Besluta om investering i andra tillgångsslag än de som ingår i den strategiska normalportföljen.
- Följa upp resultatet av förvaltningen, taktisk allokering och risk.

4.2 Arbetsutskottet (AU)

Det är AUs ansvar att:

- Besluta om förvaltningsstruktur, val och avveckling av förvaltare för den alternativa portföljen.
- Årligen godkänna motparter med eventuella restriktioner .
- Årligen diskutera eventuella intressekonflikter i kapitalförvaltningen och ev hantering av dessa

- Oberoende ALM-studie tas fram vart tredje år som underlag till styrelsen för beslut om strategisk allokering.
- Regelbundet utvärdera kapitalförvaltningen. Bereda ärenden och rapportera till styrelsen då så är påkallat.
- Besluta om eventuell exkludering av förvaltare enligt pkt 5.2.1.

4.3 Verkställande direktör (VD)

VD är ansvarig för den löpande verksamheten. Det är VDs ansvar att:

- Säkerställa att förvaltningen sker i enlighet med lagar, föreskrifter, stadgar och styrdokument.
- Fastställa regler och rutiner för intern styrning och kontroll.
- Rapportering till Finansinspektionen sker.
- Tillse att det finns resurser, kompetens och system som möjliggör att kapitalförvaltningen kan ske enligt dessa investeringsriktlinjer.
- Tillse att likviditetsprognos upprättas.

4.4 Kapitalförvaltningschef

Det är Kapitalförvaltningschefens ansvar att:

- Följa upp efterlevnaden av investeringsriktlinjerna.
- Löpande följa upp förvaltares verksamhet och resultat.
- Löpande följa upp investeringsrisker i portföljen inklusive stresstester.
- Löpande följa upp förändringar av allokering
- Besluta om förändring av allokering i enlighet med de av styrelsen fastställda principer och tillvägagångsätt för avvikelser från strategiska normalvikter inom definierade limiter.
- Bereda ärenden och rapportera till styrelsen då så är påkallat.
- Sammanställa rapporter inför rapportering till Finansinspektionen.
- Ansvara för hanteringen av likviditet.
- Månatligen upprätta en portföljrapport.
- Vid behov uppdatera och rapportera ALM-analyser till styrelsen.
- Upprätta och löpande uppdatera motpartslista.

5 INVESTERINGSFÖRESKRIFTER

5.1 Förvaltningsformer

VFF Pensions medel ska investeras och administreras genom egen eller extern kompetens, så att den administrativa risken minimeras. VFF Pension har bestämt att förvaltningen av placeringstillgångar ska ske huvudsakligen genom investering i externa fonder.

5.1.1 Intern förvaltning

Likviditet hanteras och förvaltas internt via kontohållning på bank.

5.1.2 Extern förvaltning

Extern förvaltare ska utses i noggrann urvalsprocess, i syfte att i varje enskilt fall på objektiva grunder utse mest lämplig leverantör.

Diskretionär förvaltare eller fondförvaltare ska vara värdepappersinstitut, fondbolag eller AIF-förvaltare och ha erforderliga tillstånd för sin verksamhet enligt lag (2007:528) om värdepappersmarknaden, lag (2004:46) om värdepappersfonder respektive lag (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Utländsk förvaltare ska ha tillstånd motsvarande de som anges ovan och stå under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Vid beslut att anlita extern diskretionär förvaltare av hela eller delar av portföljens tillgångar ska sådant uppdrag grundas på skriftligt avtal och placeringsdirektiv. Förvaltaren ska åta sig att följa investeringsriktlinjerna.

Fondbestämmelserna och investeringsstrategi i fonden ska i allt väsentligt överensstämma med dessa investeringsriktlinjer och VFF Pensions hållbarhetsmål. Fonder ska stå under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighet.

5.2 Ansvarsfulla och hållbara investeringar

VFF Pension tar hänsyn till ekonomiska, miljömässiga och sociala värden i kapitalförvaltningen. Utöver finansiella kriterier utgör därmed miljö-, sociala- och företagsstyrningsfaktorer (ESG faktorer) en självklar del i kapitalförvaltningen. VFF Pension definierar hållbarhetsrisk i kapitalförvaltningen som en miljörelaterad, social eller företagsstyrningsrelaterad händelse eller omständighet som, om den skulle inträffa, skulle ha en faktiskt eller potentiell betydande negativ inverkan på tillgångens värde. VFF Pension strävar efter att investera i bolag som tar miljöhänsyn och socialt ansvar och följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och antikorrupktion. Dessa normer är uttryckta i FN:s deklARATIONER och konventioner och deras relevans för företag sammanfattas i FN:s Global Compacts tio principer samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. VFF Pensions inriktning är också att inte göra investeringar i bolag som är involverade i kontroversiella vapen, att inte investera i bolag vars omsättning till 5% eller mer kan härledas från

produktion av tobak och pornografi, samt att inte investera i bolag vars intäkter till 5% eller mer kan härledas från fossila bränslen inklusive kol.

VFF Pension integrerar hållbara investeringar i investeringsprocessen genom att vid val av externa förvaltare, ta in information om vilka etiska kriterier som förvaltaren tillämpar, hur förvaltaren arbetar med att integrera miljö-, sociala- och företagsstyrnings-faktorer och finansiella faktorer i sin investeringsprocess. VFF Pension gör därmed en bedömning av hur väl fondförvaltarnas hantering av hållbarhetsfrågor är i linje med VFF Pensions hållbarhetspolicy innan investering sker. Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av fondförvaltarnas hållbarhetsarbete sker herefter.

5.2.1 Uppföljning och hantering

VFF Pension följer upp och kontrollerar portföljens renhetsgrad årligen via en screening som en oberoende leverantör gör för verksamheten. Detta framgår av Hållbarhetspolicyen. Granskningen görs utifrån VFF Pensions hållbarhetskriterier och enligt normbaserad screening, screening mot kontroversiella vapen, sektorbaserad screening, samt exponering mot fossila bränslen. I screeninguppdraget ingår även en kollektiv påverkansdialog med fondbolag/fonder som har innehav i företag som flaggas upp i screeningen. Vid behov av ytterligare påverkan kan även VFF Pension genomföra direkt påverkansdialog med berörda fondbolag. I de fall där påverkansarbetet inte ger önskat resultat kan VFF Pension ta beslut om att lämna aktuell fond. Uppföljning av vår portfölj samt av övriga delar av verksamhetens hållbarhetsarbete presenteras i vår årliga hållbarhetsrapport. Rapporten publiceras på VFF Pensions hemsida i samband med publicering av årsrapport och sker efter fastställande av Fullmäktige i slutet av maj månad varje år.

5.3 Långsiktig strategisk allokering

5.3.1 Pensionsåtagandenas art och löptid

VFF Pensions pensionsåtaganden består av fyra försäkringsprodukter, Volvo Företagspension, PLUSpension, Avtalspension SAF-LO och Alternativ ITP T10. Det är endast Volvo Företagspension som är öppen för nyteckning. Vid värderingen av försäkringstekniska avsättningar, FTA, för produkterna tillämpas ett antal antaganden såsom diskonteringsränta, dödlighet, driftskostnader, skatt och eventuella optioner. Antagande om diskonteringsränta har stor påverkan på storleken på FTA eftersom diskonteringsräntan används för att nuvärdesberäkna framtida kassaflöden. Förändring i FTA som beror på förändringar i nivå på diskonteringsränta ger upphov till en ränterisk i FTA. Ränterisken i FTA kan variera på grund av förändrad diskonteringsränta och förväntade framtida utbetalningar, men variation förväntas att vara liten från kvartal till kvartal under normala omständigheter. Ränterisken i termer om duration i FTA uppskattas ligga runt 13 år. VFF Pensions hantering av ränterisken i FTA beskrivs under avsnitt 5.7.11.

Diskonteringsräntan tas fram i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2019:21.

5.3.2 Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får investeras i följande tillgångsslag:

- Räntebärande värdepapper (se vidare 5.5.1)
- Likvida medel (se vidare 5.5.1)
- Aktier och aktierelaterade värdepapper (se vidare 5.5.2)
- Alternativa investeringar (se vidare 5.5.3)

Operativa riktlinjer för tillgångsslagen ges nedan.

5.3.3 Långsiktig strategisk normalportfölj

VFF Pension genomför vart tredje år eller vid behov, ALM-studie (Asset and Liability Management). ALM-studien syftar till att identifiera den långsiktiga strategiska normalportfölj som är bäst anpassad för att uppnå de övergripande målen i kapitalförvaltningen, angivna under avsnitt 2, med hänsyn taget till VFF Pensions riskaptit och risktoleranser, angivna under avsnitt 3. Den långsiktiga strategiska normalportföljen anger portföljens strategiska och långsiktiga fördelning mellan tillgångsslagen.

Vid beräkning av vikterna ska tillgångarnas aktuella marknadsvärde utgöra utgångspunkt. Totalportföljen ska normalt vara fullinvesterad. Vid tillfällen då likvida medel finns i förvaltningen (ej transaktionslikviditet inom respektive förvaltningsmandat) hänförs dessa till tillgångsslaget räntebärande värdepapper.

Intervallen i tabellen nedan anger normalvikt samt de *skarpa* gränser inom vilka tillgångsslagen får variera.

Tillgångsslag	Normalvikt, portföljen totalt, %		
	min – skarp (limit)	normal	max – skarp (limit)
Räntebärande värdepapper	31	46	81
Aktier – noterade	14	34	44
<i>varav svenska aktier</i>	7	17	27
<i>varav utländska aktier</i>	7	17	27
Alternativa investeringar	0	20	25

Skarp gräns - limit

Limiten är en *skarp* gräns för tillgångsslagen. Om limiten överskrids ska tillgångar avyttras så snart det lämpligen kan ske, varvid skälig hänsyn ska tas till den risk som överskridandet innebär för portföljen som helhet. Motsvarande gäller om limit underskrids, varvid tillgångar ska anskaffas så snart det lämpligen kan ske. Vidare ska över- respektive underskridande rapporteras av Kapitalförvaltningschef till styrelsen, med beskrivning av orsaken samt förslag till åtgärd.

5.4 Jämförelseindex för den strategiska normalportföljen

Tillgångsslag	Jämförelseindex	Vikt i totalindex, %
Svenska nominella Räntebärande	OMRX Bond 1-30	24
FT-obligations index	Solactive SEK FRN IG Credit MVAL Index	22
Svenska aktier	SIX-PRX	17
Utländska aktier	MSCI All Country World Index (ACWI) Net Total Return (uttryckt i SEK)	17
Alternativa investeringar	Långsiktig förväntad avkastning från ALM baserat på 25% Private Equity, 25% Private Debt, 25% Real Estate, 25% Infrastructure	20

OMRX Bond 1-30 innehåller statsobligationer utgivna av svenska staten och säkerställda bostadsobligationer utgivna av Stadshypotek bostadsinstitut.

Solactive SEK FRN IG Credit MVAL Index följer utvecklingen av investment grade företagsobligationer och kommuner med rörlig ränta och emitterade i SEK oavsett emittentens hemvist.

SIX-PRX är ett kapitalviktat svenskt aktieindex vilket återspeglar marknadsutvecklingen på Stockholmsbörsen, med begränsningen att inget bolag får väga mer än tio procent. I indexet är utdelningar återinvesterade.

MSCI ACWI Net Total Return är ett kapitalviktat globalt aktieindex och fångar stor- och medelstora bolag i 23 länder i utvecklade marknader och 26 outvecklade marknader (Emerging markets). Utdelningar är återinvesterade efter avdragen källskatt.

Totalindex är en sammanvägning av delindexen, med den procentandel som anges i tabellen.

5.5 Begränsningar per tillgångsslag

I detta avsnitt anges regelverket för investering i enskilda värdepapper och värdepappersfonder.

5.5.1 Räntebärande värdepapper och relaterade instrument

Tillåtna investeringar, via värdepappersfonder, i räntebärande värdepapper och relaterade instrument omfattar värdepapper som är emitterade av:

- Svenska staten (eller garanterade av svenska staten)
- Utländska stater
- Företag, kommuner, och landsting med säte inom EU/EES
- Svenska banker, kredit- och bostadsinstitut
- Utländska banker, kredit- och bostadsinstitut
- Derivatinstrument utfärdade av ovanstående motparter

5.5.1.1 Begränsningar per emittent eller grupp av emitenter

Värdepapper emitterade av en stat eller sådana internationella institutioner som avses i artikel 180.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35, eller Kommuninvest i Sverige AB undantas från nedan begränsningar. Förutsatt att utgivaren har som lägst ett kreditbetyg som motsvarar AA.

- <25% av totala marknadsvärdet av tillgångarna får utgöras av en emittent eller emittent inom samma grupp av säkerställda obligationer som avses i artikel 52.4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG, och har som lägst ett kreditbetyg som motsvarar AA.
- <5% av totala marknadsvärdet av tillgångarna för utgöras av en emittent eller emittent inom samma grupp av obligationer utgivna av ett företag.

Vid investering i värdepappersfond ska det kapitalvägda genomsnittliga kreditbetyget i fonden huvudsakligen som lägst motsvara rating BBB, Investment grade.

Vid investering i värdepappersfonder med innehav i högavkastande obligationer, High Yield, ska det kapitalvägda genomsnittliga kreditbetyget i fonden huvudsakligen som lägst motsvara rating B.

5.5.2 Aktier och aktierelaterade instrument

Tillåtna investeringar, via värdepappersfonder, i aktier och aktierelaterade instrument:

- *Börsnoterade aktier*
Med börsnoterade aktier menas aktier som är föremål för regelbunden handel på auktoriserad marknadsplats som är öppen för allmänheten och som står under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighet eller annat behörigt organ. Vid nyintroduktioner kan avsteg från börsnotering göras under förutsättning att aktierna enligt introduktionsprospektet har för avsikt att omgående, inom sex (6) månader, börsnoteras.

- *Aktierelaterade instrument avseende börsnoterade aktier*
Med aktierelaterade instrument avses teckningsrätter, konvertibla skuldebrev, konvertibla vinstandelsbevis, depåbevis, preferensaktier, etc.

5.5.2.1 **Begränsningar för aktieportföljen**

Utgångspunkten är att aktieallokeringen ska vara investerade i värdepappersfonder med passiva strategier med låg förvaltningskostnad. Avvikelse är tillåtet med AU godkännande om förväntad överavkastning med god marginal överstiger kostnaderna.

Upp till 5 % av totala marknadsvärdet av tillgångarna får utgöras av en emittent eller emittent inom samma grupp av aktier utgivna av ett företag.

Investeringar i tillväxtmarknader (emerging markets) eller frontier markets är uteslutna.

5.5.3 **Alternativa investeringar**

Med alternativa investeringar avses tillgångar som inte ryms inom övriga tillgångsslag, ex vis hedgefonder, onoterade fastighets- och infrastrukturinvesteringar, private debt och private equity. Syftet med placeringar i alternativa tillgångar är att skapa riskspridning i totalportföljen i syfte att minska den totala risken och höja den riskjusterade avkastningen.

En generell regel för investering i alternativa tillgångar, liksom för portföljen i sin helhet enligt ovan, är att VFF Pension ska eftersträva en god diversifiering genom placeringar hos flera förvaltare och genom att säkerställa en bred exponering mot flera olika marknader, segment och strategier.

Investeringar som görs inom tillgångsslaget alternativa investeringar bör uppvisa låg korrelation till de traditionella tillgångsslagen, d v s aktier och/eller räntebärande tillgångar.

Inom ramen för VFF Pensions portfölj får investeringar göras inom alternativa investeringsfonder som exempelvis, hedgefonder, alternativa riskpremier, onoterade fastighets- och infrastrukturinvesteringar, alternativa krediter och private equity.

Onoterade fastighets- och infrastrukturinvesteringar

Placeringar i onoterade fastigheter och infrastruktur måste ske via företag/fonder som investerar i onoterade fastigheter och infrastruktur, direkt eller indirekt. VFF Pension får ej investera i fastigheter eller infrastruktur genom ett direkt ägande av enskilda fastigheter.

Placeringar i fastigheter och infrastruktur måste sammantaget uppvisa en god diversifiering över sektorer (bostäder, kontor, kommersiella lokaler etc) och geografiska marknader.

Private Debt

Private Debt är ett samlingsnamn för placeringar i onoterade lån.

Placeringar i onoterade lån måste sammantaget uppvisa en god diversifiering över sektorer och geografiska marknader.

Hedgefonder

Hedgefonder är ett samlingsnamn på fonder som använder en kombination av olika tillgångsslag, finansiella instrument och strategier i syfte att på medellång till lång sikt skapa en positiv absolutavkastning. Hedgefonder uppvisar ofta en låg korrelation med traditionella långa investeringar på ränte- och aktiemarknader.

Private Equity

Private equity är ett samlingsnamn för placeringar i onoterade företag som kan befinna sig i olika utvecklingsstadier.

De underliggande onoterade företag som ingår i portföljens totala exponering ska sammantaget uppvisa en god diversifiering över branscher, geografiska marknader och företagens utvecklingsfaser.

5.6 Övriga begränsningar

5.6.1 Motparter

Motpartsrisk regleras i limiterna för respektive tillgångsslag. Vid valet av investering i fonder i stället för enskilda finansiella instrument har VFF Pension inga direkta emittentrisker eller dylikt.

VFF Pensions innehav i en enskild fond får maximalt utgöra 10 % av fondens totalt förvaltade kapital.

Godkända motparter vid transaktioner med portföljernas noterade tillgångar är:

1. Värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd för utförande av order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag enligt 2 kap 1 § p 2 lag (2007:528) om värdepappersmarknaden.
2. Annan svensk juridisk person som enligt lag har tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn.
3. Utländska institutioner som har tillstånd liknande det som anges i ovanstående punkter och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

5.6.2 Förvar

Portföljens tillgångar ska förvaras hos:

1. Värdepappersinstitut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 2 kap 2§ p 1 lag (2007:528) om värdepappersmarknaden.
2. Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges i punkt 1 och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

Andelar i värdepappersfonder registreras hos fondbolaget eller depåbank. Tillgångarna förvaras hos ett förvaringsinstitut, vanligen en bank.

5.6.3 Belåning

Portföljens tillgångar får ej belånas med undantag för sådan tillfällig belåning som följer av gällande likvidschema i samband med värdepappersaffärer.

5.7 Riskhantering

5.7.1 Riskramverk

Rishtagande är en naturlig del i att bedriva en tjänstepensionsverksamhet och att ta kalkylerade risker är en väsentlig del av kärnverksamheten. VFF Pensions riskramverk bygger på de strategier som styrelsen fastställer samt de aktuella styrdokument vars uppgift är att ge verksamheten vägledning för beslutsfattande och uppföljning av risker. Strategierna är utformade så att VFF Pension ska nå uppsatta mål på bästa sätt utan att exponeras för ett överdrivet rishtagande.

5.7.2 Riskhanteringsprocess

Riskhanteringsprocessen är en integrerad del i VFF Pensions styrning av verksamheten. För varje väsentlig riskkategori ska VFF Pension följa riskhanteringsprocessen och arbetet i riskhanteringsprocessen ska inkludera såväl styrelse och ledning som verksamheten. Vid större förändringar i verksamheten ska det genomföras en separat riskanalys i syfte att identifiera potentiella konsekvenser av förändringen, analysen ska vara en del av beslutsunderlaget för godkännande av förändringen.

Riskhanteringsprocessen innefattar följande moment;

5.7.3 Riskidentifiering

Riskidentifiering ska göras med grund i föreningens beslutade affärsstrategi, med fastställda mål där potentiella risker som kan hota måluppfyllelsen identifieras. Därtill ska riskidentifiering göras avseende risker kopplade till fastställda väsentliga verksamhets-, lednings-, och stödprocesser.

Det ska finnas etablerade rutiner för att rapportera och hantera inträffade incidenter inklusive överträdelse av limiter och mandat.

5.7.4 Mäta/värdera

Identifierade väsentliga risker ska därefter bedömas enligt VFF Pensions riskvärderingsmodell där sannolikheten och konsekvensen för varje enskild väsentlig risk ska bedömas.

VFF Pensions riskhanteringsverktyg använder en strukturerad metod för att bedöma och prioritera risker. VFF Pension tar fram detta genom att utvärdera varje risk i två dimensioner: konsekvens och sannolikhet/frekvens.

Sannolikhet/Frekvens: Mått på hur sannolikt det är att en specifik riskhändelse kommer att inträffa under en given tidsperiod. Sannolikhet är hur troligt det är att något inträffar.

Konsekvens: Resultatet eller effekten av en risk om den skulle inträffa. Konsekvens är utfall från en händelse som påverkar målen. En konsekvens kan vara känd eller oviss och kan ha positiva eller negativa, direkta eller indirekta effekter på målen. Konsekvenser kan uttryckas kvalitativt eller kvantitativt. Direkta konsekvenser kan eskalera genom kaskadeffekter och kumulativa effekter.

Konsekvens riktar in sig på de potentiella effekterna av en riskhändelse. Vid värdering av konsekvenserna av en risk, tar vi i beaktande en rad faktorer som innefattar ekonomisk påverkan, KPI-påverkan, medlemspåverkan, ryktespåverkan och legal påverkan. Varje kategori rankas på en skala från 0 (ingen påverkan) till 5 (mycket hög påverkan).

I VFF Pensions riskhanteringsprocess har verksamheten valt att använda en metod som vi kallar för 'Maximal Konsekvens'. I denna metod väljer VFF Pension den högsta påverkansvärderingen från de olika kategorierna som den totala konsekvensvärderingen för en specifik risk.

Sannolikhet utvärderar hur troligt det är att en viss riskhändelse kommer att inträffa. Den bedöms på en skala från 0 (ingen sannolikhet) till 5 (mycket hög sannolikhet), baserat på frekvensen av förekomst och den procentuella sannolikheten.

Dessa två dimensioner av risk bedöms och sammanställs i en riskmatris som ger oss en kumulativ riskpoäng. Denna poäng hjälper oss att prioritera vilka risker som kräver omedelbar uppmärksamhet och vilka som kan hanteras över en längre tid.

		Sannolikhet					
		Ingen	Mycket Låg	Låg	Medel	Hög	Mycket Hög
		0	1	2	3	4	5
Konsekvens	Mycket Hög	5					
	Hög	4					
	Medel	3					
	Låg	2					
	Mycket Låg	1					
	Ingen	0					

5.7.5 Hantera

Val av hantering av risk görs med grund i genomförd riskvärdering där riskens riskfaktor ställs mot beslutad riskaptit. Hantering av risk kan ske genom att acceptera risk, övervaka risk, reducera risk eller eliminera risk. Där så är tillämpligt ska val av hantering av risken resultera i konkreta åtgärdsplaner eller identifiering/utveckling av relevanta kontroller.

5.7.6 Uppföljning

Uppföljning av VFF Pensions riskexponering och effektiviteten i befintliga kontroller och åtgärder ska löpande följas upp. Uppföljning ska ske genom självutvärdering av respektive riskägare och riskkommittén samt genom oberoende granskningar av föreningens kontrollfunktioner.

5.7.7 Rapportera

VFF Pension ska ha regelbundna och transparenta riskrapporteringsrutiner, vilka årligen beslutas av styrelsen genom fastställande av krav på rapportering i enskilda styrdokument. Funktionen för riskhantering ska se till att information om föreningens samtliga väsentliga risker regelbundet tillställs styrelsen och minst halvårsvis avrapportera sin bedömning, såväl skriftligt som muntligt.

5.7.8 Definition av risk i kapitalförvaltningen

Risk är osäkerhet om kommande utfall av förvaltningen. På kort sikt är risken relaterad till olika benchmark eller kortfristiga mål. På längre sikt är risk att inte klara de åtaganden som finns gentemot de försäkrade. Placeringstillgångarna är exponerade mot investeringsrisker av olika slag, eftersom verksamheten per definition går ut på att hantera osäkerheter och skapa mervärde. Val av risknivå avgör även på sikt avkastningens storlek. Investeringsrisker förknippade med VFF Pensions placeringstillgångar är ränterisk, aktiekursrisk, fastighetsprisrisk, ränteskillnadsrisk, likviditetsrisk och koncentrationsrisk. Utöver investeringsrisker utsätts verksamheten för ett antal andra typer av risker såsom matchningsrisker, försäkringsrisker och operativa risker. För definition och hantering av hållbarhetsrisker i kapitalförvaltningen se avsnitt 5.2 och VFF Pensions *Hållbarhetspolicy*.

5.7.9 Ansvar

VFF Pensions styrelse är ytterst ansvarig för att föreningen har ett väl fungerande riskhanteringssystem. Styrelsen fastställer årligen ett styrdokument för riskhantering, i vilken de yttre ramarna för föreningens riskhantering framgår.

VD är operativt ansvarig för VFF Pensions riskhanteringssystem och att det efterlevs. VD fastställer en instruktion för föreningens Riskkommitté som ska verka för god riskhantering.

5.7.10 Hantering av risker inom kapitalförvaltningen

Riskhanteringen inom VFF Pension är väl integrerad i föreningens kapitalförvaltningsprocess. Hantering av risker inom kapitalförvaltningen innefattar identifiering, mätning, hantering, uppföljning och rapportering. Syftet med hantering av investeringsriskerna är att begränsa påverkan av

potentiella negativa effekter på VFF Pensions finansiella ställning, kapitalbas, som kan leda till att uppsatta mål för kapitalförvaltningen, angivna i avsnitt 2 inte uppnås.

Framträdande risker förknippade med VFF Pensions kapitalbas är kortsiktiga och långsiktiga förändringar i marknadsräntor och aktiekurser. Riskkapiteten inom kapitalförvaltningen styrs ytterst av nivån på RKK kvoten och beslutade toleransnivåer angivna i avsnitt 3. För att säkerställa att riskkapiteten i totalportföljen är i linje med de uppsatta toleransnivåerna för RKK kvoten genomförs mätningar av ränterisk och aktiekursrisk samt scenarioanalyser.

Risk i portföljen mäts som avvikelse mot den strategiska normalportföljen och mot valda benchmark.

Styrande dokument kopplade till riskhanteringen inom kapitalförvaltningen är *Styrdokument för riskhantering, Instruktion för Riskkommitté och Hållbarhetspolicy*.

5.7.11 Ränterisk

Ränterisk avser risken för att marknadsvärdet på föreningens räntebärande tillgångar sjunker då marknadsräntorna stiger, och risken för att marknadsvärdet på föreningens FTA stiger om marknadsräntorna sjunker. Eftersom både räntebärande tillgångar och skuldvärdeförändring påverkas av förändringar i marknadsräntor kommer den sammantagna ränterisken att påverka kapitalbasen i stor utsträckning. Detta ger upphov till matchningsrisk för ränterisk.

För att begränsa matchningsrisken för ränterisk har Styrelsen beslutat att den totala portföljens ränterisk i termer om modifierad duration ska normalt uppgå till 5 år, min 3,5 år och max 10 år.

Undantag från durationsbegränsning är möjlig när ränteriskmättet duration, som är ett linjärt riskmått och inte fångar upp konvexiteten i icke linjära instrument (swaptioner), inte ger en tillräcklig bra approximation om ränterisken på total portföljen. I en sådan situation används hedgegraden som ett mått på ränterisk. Styrelsen har beslutat att den totala portföljens ränterisk i termer om hedgegrad ska normalt uppgå till 50% +/-10%.

För mätning av storleken på matchningsrisken för ränterisk mellan tillgångar och skuld används indikatorer modifierad duration eller ränterisk per baspunkt och hedgegrad. Modifierad duration är ett linjärt mått och mäter ränterisken vid 1 procent parallellförskjutning av marknadsräntor. Hedgegraden mäter ränterisken vid parallellförskjutning av marknadsräntorna och hur stor andel ränterisk på skulden som motverkas av ränterisken på tillgångarna. För att fånga upp konvexiteten från icke linjära instrument tas hedgegrad fram för olika parallellförskjutningar av marknadsräntor. Framtagna hedge grader ställs i relation till VFF Pensions olika riskkapitalskvotnivåer. Modifierad Duration och hedgegrad följs upp månadsvis.

Nedan tabell anger scenarion som tillämpas för scenarioanalys på hedgegrad för ränterisk och påverkan på RKK-kvot vid förändringar av marknadsräntor.

Scenarier ränterisk
+/- 1 baspunkt
+/- 25 baspunkter
+/- 50 baspunkter
+/- 75 baspunkter
+/- 100 baspunkter

För mätning av storleken på matchningsrisk för ränteriskpåverkan på kapitalbas och kapitalkrav genomförs scenarioanalyser där man antar att förändringar av marknadsräntor och aktiekurser är lika stora. Möjlig förändring av storleken på kapitalbasen och kapitalkrav följs upp minst kvartalsvis genom att ta fram en scenarioanalysmatris.

Nedan tabell anger scenarier som tillämpas för scenarioanalys på avkastning, kapitalbasen riskkapitalkvot.

Scenarier ränterisk
+/- 25 baspunkter
+/- 50 baspunkter
+/- 100 baspunkter

5.7.12 Aktiekursrisk

Med aktiekursrisk avses risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering förändras på ett ofördelaktigt sätt till följd av förändringar i aktiekurser. Aktiekursrisk uppkommer främst genom placeringar i noterade och onoterade aktiefonder.

Aktiekursrisken hanteras genom limiter angivna under avsnitt 5.3.3 som begränsar aktieexponeringens storlek i förhållande till totala tillgångar. Aktiekursrisken hanteras också genom att teckna aktiederivat som reducerar aktiekursrisken.

För mätning av storleken på aktiekursrisk används indikatorn hedgegrad för aktiekursrisk. Hedgegraden för aktiekursrisk mäter procentdeltat för aktiederivat genom procentdeltat för aktieexponering. Procentdeltat är värdeförändringen när aktier rör sig en procent.

Nedan tabell anger skiften som tillämpas för scenarioanalys på hedgegrad och påverkan på RKK-kvot vid förändringar av aktiekurser.

Scenarier aktiekursrisk
+/- 10 %
+/- 20 %
+/- 30 %
+/- 40 %
+/- 50 %

För mätning av aktiekursriskens påverkan på riskkapitalkvoten genomförs scenarioanalyser där man antar att förändringar av marknadsräntor och aktiekurser är lika stora. Möjlig förändring av storleken på kapitalbasen och kapitalkrav följs upp minst kvartalsvis genom att ta fram en scenarioanalysmatris.

Nedan tabell anger scenarier som tillämpas för scenarioanalys på avkastning, kapitalbasen och riskkapitalkvot.

Scenarier aktiekursrisk
+/- 0 %
+/- 5 %
+/- 10 %
+/- 15 %
+/- 20 %

5.7.13 Valutarisk

Med valutarisk avses att investeringar i utländska valutor sjunker i värde vid försvagning av investeringsvalutan, eller vid en förstärkning av den svenska valutan. VFF Pensions hantering av valutakursrisken sker genom att valutakursrisken i totalportföljen ska hållas på aktsamma nivåer.

5.7.14 Ränteskillnadsrisk

Ränteskillnadsrisk är risken att priset på räntebärande tillgångar med kredit- eller motpartsrisk sjunker på grund av ökade så kallade creditspreadar. Med creditspread avses skillnaden i ränta mellan den räntebärande tillgången och den riskfria räntan, oavsett om den skillnaden är en premie för kreditrisk, motpartsrisk, likviditetsrisk eller något annat. Hanteringen av ränteskillnadsrisken görs främst genom att begränsa exponeringen mot enskilda emittenter och total exponering mot låg kreditvärdighet. Se avsnitt 5.5.1.1 för begränsningar. Storleken på ränteskillnadsrisken beaktas i beräkningen av det riskkänsliga kapitalkravet.

5.7.15 Likviditetsrisk

Likviditetsrisk innebär att ett finansiellt instrument eller annan tillgång ej kan avyttras eller förvärvas vid avsedd tidpunkt utan större prisreduktion eller att transaktionen medför stora kostnader. Likviditetsrisken förekommer främst i icke-standardiserade finansiella instrument som inte är föremål för clearing via clearingorganisation.

VFF Pensions hantering av likviditetsrisk ska ske genom att tillgångarna till övervägande del ska vara noterade, det vill säga vara föremål för regelbunden handel på börs eller annan reglerad marknadsplats som är öppen för allmänheten och som står under tillsyn av tillsynsmyndighet. Fonder, som i sig är noterade eller registrerade som värdepapper, får investera i onoterade tillgångar om fonden i stort anses följa riktlinjerna i dessa investeringsriktlinjer.

Fonder ska vara prissatta och föremål för handel med jämna intervall. Normalfallet ska vara daglig. För vissa fonder kan mindre frekvent handel tillåtas. Vid investering i alternativa investeringsfonder regleras handeln i separata avtal och hänsyn ska alltid tas till att VFF Pension uppfyller vid var tid gällande regelverk.

5.7.16 Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisken är risken för förlust till följd av att exponeringen mot en enskild kredittagare, emittent eller motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser, kreditrisk, i kombination med att exponeringen mot en enskild kredittagare, emittent eller motpart är hög. Emittentrisker är förknippad med innehav i räntebärande värdepapper och definieras som risken för att en emittent av ett värdepapper inte kan betala kuponger eller nominellt belopp. Motpartsrisk är risken för förlust till följd av att en finansiell motpart inte kan fullgöra sina åtaganden i finansiella kontrakt. VFF Pension hanterar koncentrationsrisken genom att begränsa exponering som tillåts per enskild kredittagare, emittent eller motpart och kreditvärderingskategori. Koncentrationsrisken regleras via limiter angivna under pkt 5.5.1.1. och 5.5.2.1. Uppföljning av koncentrationsrisken genomförs en gång om året. Vid den årliga uppföljningen beräknas exponering per enskild kredittagare, emittent eller motpart samt följs det kapitalvägda genomsnittliga kreditbetyg upp per fond. Kreditrisken regleras och hanteras av förvaltaren av värdepappersfonden. Det åligger förvaltaren av värdepappersfonden att upprätthålla kreditbetyg i enlighet med fondens fondbestämmelser och i tillämpliga fall, att efterleva kraven i TPL och EU-förordningarna gällande egen bedömning av externa kreditvärderingar.

Uppföljning för innehav i en enskild fond som är större än 10% av fondens totalt förvaltade kapital genomförs årligen.

5.7.17 Derivatinstrument

Derivatinstrument får inte användas av VFF inom den egna förvaltningen.

Dock tillåts investeringar i värdepappersfonder som använder, eller får använda, derivatinstrument i sin förvaltning. Inom hedgefonder och andra alternativa investeringar ingår derivatinstrument som en naturlig och självklar del av förvaltningen.

Vid investering i fonder som tillåter derivat i sin förvaltning är det viktigt att bedöma att förvaltarna har erforderlig kompetens, erfarenhet, system och resurser för att hantera dessa.

5.7.18 Oberoende riskkontroll

För att säkerställa en fullgod och oberoende riskkontroll har VFF Pension organiserat sin interna styrning och kontroll utefter tre ansvarslinjer enligt nedan.

1. Första ansvarslinjen är verksamheten som ansvarar för att identifiera, hantera och mäta risker.

2. Andra ansvarslinjen är de centrala funktionerna för Riskhantering, Regelefterlevnad samt Aktuariefunktionen.
3. Tredje ansvarslinjen är Internrevision.

Funktionen för riskhantering är outsourcad och dess ansvar och arbete regleras i *Instruktion för riskhantering*. Riskhantering är direkt underställd VD och oberoende från verksamheten.

6 RAPPORTERING & UPPFÖLJNING

6.1 Rapportering

6.1.1 Rapporteringens syfte

Rapporteringens syfte är att möta interna behov och externa krav på insyn i och kontroll av kapitalförvaltningsverksamheten.

6.1.2 Onormala händelser och avvikelser från investeringsriktlinjerna

Förvaltare ska omedelbart rapportera till VFF Pensions kapitalförvaltningschef om händelser som inte kan betraktas som normala i kapitalförvaltningsverksamheten.

Vidare ska samtliga överträdelser av investeringsriktlinjerna omedelbart rapporteras av Kapitalförvaltningschef till VFF Pensions VD. Rapporten ska innehålla typ av överträdelse, åtgärd för att rätta till överträdelserna samt vidtagna åtgärder för att förhindra att liknande överträdelser upprepas.

6.1.3 Månadsrapportering

Rapporteringen från de enskilda förvaltarna ska ske senast fem bankdagar efter månadens utgång, med undantag för de investeringar där sådan rapportering inte är möjlig.

VFF Pension sammanställer varje månad en portföljrapport med utfallet i kapitalförvaltningen för internt bruk.

Följande ska ingå i rapporteringen:

- Tillgångsportföljens totala avkastning under perioden, under året, 12 månader och 3 år.
- Procentuell fördelning på olika tillgångsslag jämfört med fastställda limiter.
- Utvärdering av total- och delportföljer/förvaltare mot jämförelseindex, med tillämpning av vedertagna nyckeltal.
- Bidragsanalys på externportföljen.
- Scenarioanalysmatris med avseende på ränterisk och aktiekursrisk och hedgegrad (rapporteras separat).

6.1.4 Kvartal- och årsrapportering

Utöver analyser som ingår i månadsrapporteringen ska följande rapporteras:

Kvartalsvis:

- Bidragsanalys för året
- Tre års utveckling på RKK kvoten
- Senaste rapporterade kapitalbas och riskkänsliga kapitalkrav till Finansinspektionen
- Scenarioanalytmatrix med avseende på ränterisk och aktiekursrisk
- Procentuell valutakursrisk

Årsvis:

- Avkastning sedan start och riskjusterade avkastningsmått
- Motpartslista på fondnivå

Rapporterna ska distribueras till VFF Pensions styrelse, VD, funktionen för riskhantering, aktuarie och revisorer.

6.1.5 Övrig rapportering

Rapporteringen till Finansinspektionen är en separat rapportering som sker enligt vid var tid gällande regler och föreskrifter.

7 Offentliggörande av investeringsriktlinjerna

De huvudsakliga principerna för VFF Pensions investeringar som anges i dessa Investeringsriktlinjer ska offentliggöras enligt TPL 9 kap 7§. Publicering ska ske på VFF Pensions hemsida under området Kapitalförvaltning.